

Jose Frantzisko Aizpuru Atxito

*Soraluze,
Gipuzkoa*

Aurkibidea

Biografia

Soraluzekoa. Umetan ibaiaren inguruan egiten zuten jolas. Deba ibaiaren inguruko ahozko ondarea biltzeko proiekturako egin zitzaion elkarrizketa.

Zintak

SOR-101

- **Proiektua:** Deba ibaiaren inguruko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ginea, Leire - Guenetxea, Tere
- **Data:** 2016-07-22

- **Iraupena:** 36 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Lagunekin arrantzan

- **Erref:** SOR-101/001
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Umetan eskolatik irten eta berehala ibaira etortzen ziren. Barboak, loinak, aingirak... arrantzatzen zituzten. Aste Santuan Tinterokua tabernan afaria egiten zuten lagunak arrantzatutakoarekin.

2. Estrella zirkoa ibaian

- **Erref:** SOR-101/003
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:01:17. **Bukatu:** 00:03:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekek eta uretako jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

1947 edo 1948an ibaiko irlan zirkoa egitea pentsatu zuten lagun batzuen artean. Oraingoa baina handiagoa zen irla. Pinuekin egitura bat egin, estali eta han sortu zen "Estrella" zirkoa. Egunkarietan eta herriko paskinetan agertu zen. Don Luis Calongek oharra bidali zien ikustera joan nahi zuela esanez, eta agertu zen.

3. Ibaiko obrekin desagertu ziren harpasuak

- **Erref:** SOR-101/004
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:03:01. **Bukatu:** 00:03:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:

Harpasuak Gabolatsetik Baltegieta joateko harri handiak ziren. Ibaiko obrak egin zirenean, harpasuak eta irlako zati bat desagertu ziren.

4. Barbuak ibaian

- **Erref:** SOR-101/006
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:04:12. **Bukatu:** 00:05:14

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Errekakoak

Laburpena:

Barboa izaten zen arrainik handiena. Kainoi fabrika langileak sar zitezen sirenak jotzen zuenean, barbo gorrixka handia aurrean eta barbo talde handia atzean pasatzen ikusten zituen.

5. Eskailuak arrantzatzen

- **Erref:** SOR-101/007
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:05:14. **Bukatu:** 00:06:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Eskailuak zela arrantzatzen zituzten kontatzen du. Ur handia doanean hartzen dira.

6. Loinak, karramarroak eta aingirak ibaian

- **Erref:** SOR-101/008
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:06:05. **Bukatu:** 00:07:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Loinak kainaberarekin arrantzatzen zituzten. Noizean behin karramarroak eta aingirak harrapatzen zituzten. Arrain asko zegoela eta ibai aberatsa zela uste du.

7. Ibaiaren inguruan bizitzeari zela laga zitzaion

- **Erref:** SOR-101/009
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:07:02. **Bukatu:** 00:08:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Ingurugiroa

Laburpena:

Gazte zirela, ibaia zikintzen ezagutu zuten. Gipuzkoako ibairik kaltetuena izan zen Deba ibaia, oso azido astunak botatzen zituztelako. Urte batetik bestera arrain guztiak desagertu zirela gogoan dauka. Lehen jendea ibaiaren inguruan bizi bazen, pasatu zen ibaia zabortege baten moduan hartzera. Ibaira begiratzeari utzi zion jendeak.

8. Herriko labaderoak

- **Erref:** SOR-101/014
- **Iraupena:** 0:03:01. **Hasi:** 00:17:06. **Bukatu:** 00:20:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Labaderoak non zeuden kontatzen du: Errekaldean, Zubi Nagusiaren azpian, Iturburun eta Gabolatsen. Txabola modukoak zirela dio, erdian aska handi bat eta inguruan 8 harri handirekin. Hango lanak bukatutakoan, andra guztiak platanondoaren azpian karta-jokoan eta ipuin-kontari aritzen ziren.

9. Txalupak eta arrantzarako leku onak

- **Erref:** SOR-101/017
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:21:56. **Bukatu:** 00:23:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Txalupak herriaren goiko aldean ibiltzen ziren. Aristirena zen ezagunena. Arrantzan Zubi Nagusitik ere egiten zen. Gizonik trebeenak egoten ziren han. Arriogain ere oso leku ona zen, Leandro egoten zen han. Egunero ibaian egoten ziren Atxito eta lagunak. Botila bereziak erabiltzen zituzten arrantzarako.

10. Txatarra dendariari saltzen

- **Erref:** SOR-101/018
- **Iraupena:** 0:00:38. **Hasi:** 00:23:30. **Bukatu:** 00:24:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Kainoi fabrikako txatarra batzen ibiltzen ziren eta "La Tiendita"n saltzen zuten. Goxokiak, ipuinak, pilotak... erosten zituzten gero.

11. Aingirak etxeko harraskan

- **Erref:** SOR-101/020
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:27:03. **Bukatu:** 00:27:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Etxeko harraskan ikusiak ditu aingirak umeekin, aitzak ekarrita. Karramarro bila Sagar Errekako irteerara joan behar izaten zuten.

12. Ibaia, herriko altxorra

- **Erref:** SOR-101/021
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:27:33. **Bukatu:** 00:28:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Ingurugiroa

Laburpena:

Ibaian asko gozatzen zuten. Orduan ibai ertza zumez beteta egoten zen eta hankan sartu zitzaion behin. Herriko altxorrik handiena ibaia da Atxitoren ustez.

13. Olako presa: koska, ur-ustela eta makalak

- **Erref:** SOR-101/024
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:31:00. **Bukatu:** 00:33:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

"Circo Estrella" antolatu zutenean, neskek ez zuten parte hartu. Ibaian bainatu ere ez ziren egiten neskak. Olako koskara joaten ziren eta ur-emariaren arabera jakiten zuten salto egin ala ez. Han ur-ustela esaten zioten putzu bati. Inor ez zen hara inguratzen. Batzuk makaletara igo eta handik murgiltzen ziren uretan.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-10-10

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com